

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania M.C.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.
o emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 lutego 2018 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 29 listopada 2016 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od M.C. na rzecz organu rentowego kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów pełnomocnika strony w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 29 listopada 2016 r., sygn. akt III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] – w sprawie z odwołania M.C. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O. o emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych – oddalił apelację wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. z 1 marca 2016 r., sygn. akt III U [...], oddalającego odwołanie M.C. od odmownej decyzji organu rentowego z 7 października 2015 r.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego wnioskodawca zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). W

ocenie autora skargi „Sąd Apelacyjny w sposób rażąco naruszył przepisy prawa procesowego, tj. art. 378 § 1 kpc oraz prawa materialnego, tj. § 19 pkt. 1 oraz § 1 pkt. 1 ppkt. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przez co skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona”.

Wskazano, że w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. brak jest definicji pojęcia służby, zatem zbytnim i nieuprawnionym uproszczeniem byłoby ograniczenie rozumienia tego pojęcia wyłącznie do służby zawodowej żołnierzy. Podobnie nieuprawnionym jest nieuwzględnienie wnioskodawcy okresu wykonywania pracy drwala w ramach prowadzonej osobiście działalności gospodarczej. Zgodnie z § 1 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia z 1983 r. wykazy stanowisk, o których mowa w ust. 2, stosuje się także w jednostkach organizacyjnych, które powstały z przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w inne przedsiębiorstwo, w przedsiębiorstwa, w spółkę lub spółki. Wnioskodawca na skutek restrukturyzacji Lasów Państwowych praktycznie zmuszony został do zarejestrowania własnej działalności gospodarczej jako Zakład Usług Leśnych i prowadził ową działalność w okresie od 1 maja 1996 r. do chwili obecnej (Dział VI pkt. 1 i 2 w/w rozporządzenia). W ocenie wnioskodawcy doszło zatem do przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w inne przedsiębiorstwo, co uzasadnia zaliczenie okresu prowadzenia w/w działalności gospodarczej do pracy w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odrzucenie skargi kasacyjnej oraz o zasądzenie kosztów sądowych na rzecz organu rentowego w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,

zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony twierdzeniem skarżącego, że jego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi

kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Autor rozpatrywanej skargi – w próbie wykazania oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej – ogranicza się do przedstawienia swoich twierdzeń będących w istocie prostym zaprzeczeniem stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji. Brakuje odpowiedniego wyводу zawierającego argumentację, którą autor skargi wykazałby walor oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Zasadnicza wadliwość uzasadnienia wniosku polega na tym, że postawione w nim twierdzenia nie są powiązane z regulacjami, których dotyczą – regulacji zawartych w art. 32 oraz art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, określających podstawę materialnoprawną dochodzonego w sprawie roszczenia emerytalnego. Co więcej autor skargi nie zarzuca w ogóle naruszenia tych przepisów w ramach pierwszej podstawy kasacyjnej określonej w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.

Nie są przekonujące twierdzenia uzasadnienia wniosku o nieuprawnionym niezaliczeniu wnioskodawcy do piętnastoletniego okresu pracy w warunkach szczególnych okresu służby wojskowej skarżącego oraz okresu wykonywania pracy drwała w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.

Kwestią możliwości zaliczenia zasadniczej służby wojskowej do okresu pracy w szczególnych warunkach, od którego zależy prawo do wcześniejszej emerytury, zajmował się Sąd Najwyższy, który w wyroku z 7 grudnia 2010 r., I UK 203/10 – LEX nr 786370, stwierdził, że bez szczególnych regulacji lub uwarunkowań, okres zasadniczej służby wojskowej nie podlega wliczeniu do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, od którego zależy prawo do wcześniejszej emerytury (art. 32 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). W wyroku z 11 marca 2009 r., II UK 247/08 – LEX nr 707422, Sąd Najwyższy stwierdził, że przez przepisy dotychczasowe w rozumieniu art. 32 ust. 4 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS należy rozumieć przepisy rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i to wyłącznie w zakresie określenia wieku emerytalnego, rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których przysługuje prawo do emerytury. Zakres wskazanego odesłania nie obejmuje więc możliwości zaliczania na podstawie kiedykolwiek poprzednio obowiązujących przepisów okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, której definicję dla celów ustalania uprawnień emerytalnych zawiera art. 32 ust. 2 ustawy.

Druga z postawionych w uzasadnieniu wniosku kwestii dotycząca możliwości zaliczenia do 15 – letniego okresu pracy w warunkach szczególnych okresu wykonywania pracy w ramach prowadzonej działalności gospodarczej nie została powiązana z odpowiednią argumentacją, w której wykazanoby walor oczywistej zasadności skargi w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że brzmienie art. 32 ust. 1 i art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej nie pozostawia żadnych wątpliwości, iż prawo do emerytury w wieku niższym od powszechnego przysługuje jedynie osobom wykonującym wymienione w nim prace w ramach pracowniczego zatrudnienia, co nie narusza konstytucyjnych zasad równości i sprawiedliwości społecznej - art. 2 i art. 32 ust. 1 ustawy zasadniczej (por. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 5 lutego 2013 r., II UK 293/12; z dnia 12 lutego 2004 r., II UK 246/03, OSNP 2004 nr 20, poz. 358, w którym powołano się w przedmiotowym zakresie na uzasadnienie uchwały z dnia 27 listopada 2003 r., III UZP 10/03, OSNP

2004 nr 5, poz. 87; z dnia 25 stycznia 2005 r., I UK 142/04, OSNP 2005 nr 17, poz. 272; z dnia 29 czerwca 2005 r., I UK 300/04, OSNP 2006 nr 5-6, poz. 94; z dnia 19 maja 2011 r., III UK 174/10, postanowienie Sądu Najwyższego z 22 lipca 2013 r., III UK 13/13).

Wbrew temu, co twierdzi autor skargi w uzasadnieniu wniosku, Sąd drugiej instancji nie naruszył art. 378 § 1 k.p.c., ponieważ apelację skarżącego rozpoznawał z zachowaniem reguł określonych w powołanym przepisie.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.